

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง และความสุขในการเรียนรู้ รายวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

ธนินทร์รัฐ ฤกษ์ฉันทซ์ ธัญวรินทร์*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ 2) ศึกษาความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ และ 3) ขยายผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง และความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 จำนวน 30 คน และกลุ่มขยายผลที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ จำนวน 8 แผน 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง รายวิชาภาษาไทย เรื่อง การแต่งกาพย์ยานี 11 3) แบบประเมินความสุขในการเรียนรู้ และ 4) แบบบันทึกสะท้อนความสุขในการเรียนรู้ โดยนักเรียนเป็นผู้บันทึกและประเมินตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที และการเขียนอนุทิน (Journal Writing)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความสุขในการเรียนรู้โดยนักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเองหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมาก และ 3) ผลการขยายผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ พบว่า ความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองหลังการจัดกิจกรรม สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสุขในการเรียนรู้โดยนักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเองหลังการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้; ความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง; ความสุขในการเรียนรู้

*ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนอนุบาลพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

The Organization of Learning Activities Using a Thinking-Pursuing-Knowing Model
to Develop the Ability to Compose Poems and Happiness in Learning Thai Language Courses
for Elementary School Students

Thaninrat Kritchanthat Thunwarin*

Abstract

This research aimed to 1) Compare the ability to compose the poems of grade 5 students before and after the learning activities were organized using a thinking-pursuing-knowing model; 2) Study the happiness in learning of grade 5 students towards learning activities using a thinking-pursuing-knowing model; and 3) Expand the results of learning activities by using a thinking-pursuing-knowing model for enhancing the ability to compose poems and happiness in learning among grade 5 students. The first sample group used in the research was 30 grade 5/3 students and the extension group was 30 students in grade 5/4, obtained by using a simple random sampling method with classroom as a random unit. The tools used in this study were: 1) 8 Plans for learning activities using a thinking-pursuing-knowing model; 2) A test to measure the ability to compose poems, Thai language course on composing Kaap Yanee 11; 3) An assessment form for happiness in learning; and 4) A record form reflecting happiness in learning with students taking notes and self-assessment. Data were analyzed using descriptive statistics i.e, mean and standard deviation, t-test dependent, and Journal Writing.

The results indicated as follows: 1) The ability to compose a poem after the learning activities using the thinking-pursuing-knowing was higher than before the learning activities with a statistical significance level of .05; 2) The happiness in learning, by students self-assessment, after the learning activities was at a high level; and 3) The results of the expansion of learning activities by using the thinking-pursuing-knowing model found that the ability to compose a poem after the learning activities using the thinking-pursuing-knowing model was statistically significance higher than before the learning activities at the 05 level and the happiness in learning, by students self-assessment, after the learning activities was at a high level.

Keywords: Learning activities using the thinking-pursuing-knowing model; The ability to compose the poems; Happiness in learning

*Professional Level Teacher, Anuban Phrasamutchedee School, The Elementary Educational Service Area Office Samut Prakan 1
Received: 20 March 2023/ Revised: 11 April 2023/ Accepted: 30 April 2023/ Published online: 31 August 2023

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดเอกภาพ เป็นมรดกล้ำค่าทางวัฒนธรรมที่ทุกคนภาคภูมิใจในฐานะเป็นภาษาประจำชาติ เพราะเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างคนในชาติ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ นอกจากนี้ภาษายังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรมประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติอันล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ การอนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป ทั้งนี้ภาษาไทยยังมีความสำคัญทางด้านการถ่ายทอดวัฒนธรรม การศึกษา การติดต่อสื่อสารและการปกครอง ดังที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี (2529, น. 10) ได้ทรงนิพนธ์ไว้ว่า “ภาษาเป็นวัฒนธรรมที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการสื่อสารและเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตในสังคมด้านต่าง ๆ การเรียนรู้ภาษาจึงต้องอาศัยการได้ยิน ได้ฟัง การอ่าน การคิด การพูดและเขียนบ่อย ๆ”

ภาษาไทยมีการเรียบเรียงถ้อยคำเป็นจังหวะ มีสัมผัสคล้องจองกันเป็นคำประพันธ์ที่เรียกว่า บทหรือกรอน ซึ่งมีความไพเราะมาก ดังที่ บุญเหลือ ไข่มโน (2555, น. 1) กล่าวว่า คำประพันธ์ไทยหรือบทหรือกรอนไทยนั้นมีความงดงาม เพราะการสรรหาถ้อยคำมาเรียงร้อยให้ประณีตจนเกิดความไพเราะตามควรแก่เหตุการณ์นั้น ๆ ใช้สื่อความหมายที่ได้อารมณ์อย่างลึกซึ้ง ทั้งยังมีส่วนช่วยให้จิตใจนุ่มนวลอ่อนโยน อึกheim เศร้าโศก สะเทือนใจ ฯลฯ ไปตามถ้อยคำอันประกอบด้วยสุนทรียรสนั้น ๆ ไปด้วย และบทหรือกรอนยังมีคุณค่าต่อผู้แต่ง โดยคุณค่าของบทหรือกรอนมีต่อผู้แต่งดังนี้ ประการที่หนึ่ง คุณค่าทางจิตใจ คือ การได้พรรณนาอารมณ์ และความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียน อารมณ์ของกวี ถ้าแสดงออกในรูปของร้อยกรองก็จะงดงามเป็นประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น ประการที่สอง คุณค่าทางสติปัญญา กล่าวคือ ผู้แต่งได้ใช้สติปัญญา ใช้วิจารณ์ญาณในการเขียนซึ่งต้องศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลให้เพียงพอ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ความคิดให้แก่ผู้เขียน ประการที่สาม คุณค่าทางสังคม เมื่อผู้เขียนประสบความสำเร็จในการเขียนบทกวี จะเกิดความมั่นใจในความสำเร็จนั้น ทำให้เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพมั่นคง เกิดความกล้าที่จะสร้างผลงานต่อไป ได้การยอมรับจากสังคม และประการสุดท้าย คุณค่าทางการสื่อสาร คือ ทำให้กวีสามารถเล่าเรื่องราวหรือถ่ายทอดความในใจสู่ผู้อ่านผู้ฟัง และผู้ชมโดยผ่านสื่อต่าง ๆ

การสอนแต่งคำประพันธ์หรือบทหรือกรอนนั้น ผู้สอนมักประสบปัญหาต่าง ๆ เนื่องด้วยการแต่งคำประพันธ์ร้อยกรองเป็นการเขียนที่ค่อนข้างสลับซับซ้อนมากกว่าการเขียนในรูปแบบอื่น ดังนั้น การสอนเขียนคำประพันธ์ร้อยกรองจึงดูเป็นเรื่องยากสำหรับผู้สอน ส่วนในด้านผู้เรียนเองก็รู้สึกว่ายาก ไม่ใช่เรื่องง่าย โดยสาเหตุที่การสอนเขียนร้อยกรองไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากผู้สอนไม่เห็นความสำคัญ ขาดแนวทางในการสอนเขียนร้อยกรอง รวมทั้งไม่เห็นคุณค่าและประโยชน์ของร้อยกรอง ทำให้ผู้สอนบางคนที่ไม่สนใจหรือไม่ถนัดในด้านนี้ มักจะหลีกเลี่ยงการสอน โดยสอนตามความจำเป็น หรือสอนโดยไม่เน้นทักษะการเขียนร้อยกรองเท่ากับทักษะการเขียนอื่น ๆ (สุปราณี นาคราช, 2547, น. 6) ซึ่งสอดคล้องกับ ปฤษณา แจ่มแจ้ง (2554, น. 3) ที่ได้กล่าวว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ชอบอ่านและเขียนบทหรือกรอนเพราะคิดว่าเป็นเรื่องยากและไม่สามารถทำได้ ไม่สามารถนำคำมาเขียนได้อย่างหลากหลายและต่อเนื่องจึงเกิดความเบื่อหน่าย เช่นเดียวกับ อนัญญา อ่อนพุทธา (2554, น. 3) ที่กล่าวไว้ทำนองเดียวกันว่า ผู้เรียนมีทัศนคติไม่ดีต่อการแต่งบทหรือกรอนเนื่องจากเห็นว่าน่าเบื่อ เข้าใจยาก และไม่มีเวลาจำเป็นต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น

จากสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รหัสวิชา ท14101 ปีการศึกษา 2562 และผลการประเมินโดยสรุป พบว่า ความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง อยู่ในระดับต่ำ โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 57.10 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด คือ ร้อยละ 70 กล่าวคือ มาตรฐาน ท 4.1 ตัวชี้วัด ป.4/5 แต่งบทร้อยกรองและคำขวัญ สาระการเรียนรู้แกนกลาง เรื่อง คำคล้องจอง การแต่งกลอนสี่ และคำขวัญ โดยมาตรฐาน/ตัวชี้วัดนี้ อยู่ในระดับต่ำ (วัดและประเมินผลทางการศึกษา บริหารวิชาการ โรงเรียนอนุบาลพระสมุทรเจดีย์, 2562) นอกจากนี้ คณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและ ครูวิชาการ จำนวน 6 คน ได้ทำการสนทนากลุ่มถึงประเด็นในเรื่อง การแต่งบทร้อยกรอง พบว่า นักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2562 มีความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองอยู่ในระดับต่ำ โดยในปีการศึกษา 2563 นี้ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้เลื่อนชั้นเรียนขึ้นมาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 จึงสมควรได้รับการพัฒนาความสามารถดังกล่าวในเรื่องต่าง ๆ ของบทเรียนหลักภาษาไทย จึงมี ความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่านักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ควรใช้เรื่อง “การแต่งกาพย์ยานี 11” มาตรฐาน ท 4.1 ตัวชี้วัด ป.5/6 แต่งบทร้อยกรองสาระการเรียนรู้แกนกลาง เรื่อง การแต่งกาพย์ยานี 11 เพราะเป็น เรื่องที่พัฒนาต่อยอดมาจาก เรื่องคำคล้องจอง และการแต่งกลอนสี่ ของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความยากขึ้น ของเนื้อหาเป็นลำดับ ปัญหาดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงได้คิดค้นและสร้างสรรค์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนานักเรียนในเรื่อง ความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง และความสุขในการเรียนรู้ รายวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การวิจัยครั้งนี้ จะเป็นนวัตกรรมการพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อีกรูปแบบหนึ่ง ที่สามารถยกระดับ มาตรฐานการศึกษาของไทยให้พัฒนาต่อไป และเอื้อให้สามารถเป็นแนวทางให้ผู้เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นข้อสังเกต ในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองและมีความสุข ในการเรียนรู้ของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลัง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้
2. เพื่อศึกษาความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้
3. เพื่อขยายผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแต่ง บทร้อยกรอง และความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ หมายถึง รูปแบบการจัดการเรียนการสอน รายวิชาภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพมุ่งพัฒนาความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียน ซึ่งกำหนด ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) ขั้นคิด คือ การตั้งคำถามให้คิด
- 2) ขั้นใฝ่ คือ การหาคำตอบอย่างสร้างสรรค์
- 3) ขั้นรู้ คือ การสะท้อนรู้

โดยมีเทคนิคย่อยในแต่ละระดับขั้น ซึ่งครูผู้สอนสามารถเลือกใช้เทคนิคย่อยได้ตามความเหมาะสม ของกิจกรรม อาจใช้เทคนิคใดเทคนิคหนึ่งในแต่ละขั้น หรือแม้แต่การผสมผสานบูรณาการหลายเทคนิคเข้าด้วยกัน แต่ต้องเป็นเทคนิคที่อยู่ในระดับขั้นเดียวกันเท่านั้น

ความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เกี่ยวกับงานเขียน ร้อยกรอง (คำประพันธ์กาพย์ยานี 11) ที่มีลักษณะบังคับตามฉันทลักษณ์ คือ 1 บท มี 2 บาท/1 บาท มี 2 วรรค/ วรรคแรก มีจำนวน 5 คำ ส่วนวรรคหลัง มีจำนวน 6 คำ รวมเป็น 11 คำ จำต้องจบในบาทโทเสมอ โดยมีการสัมผัส คือ คำสุดท้ายของวรรคแรกในบาทเอกสัมผัสกับคำที่ 3 ของวรรคที่ 2 ในบาทเดียวกัน คำสุดท้าย ของวรรคที่ 2 ในบาทเอกสัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคแรกในบาทโท คำสุดท้ายของบทสัมผัสกับคำสุดท้าย ของวรรคหลังของบาทเอกในบทต่อไป

ความสุขในการเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (Behavior) ของผู้เรียนอันเนื่องมาจากการ เรียนรู้ มีองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณลักษณะ หมายถึง นักเรียนมีการใฝ่เรียนรู้ และ เห็นคุณค่าในตนเอง 2) ด้านการเรียนรู้ หมายถึง นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ในบรรยากาศที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้ และนำความรู้ไปปรับใช้ในสถานการณ์จริง และ 3) ด้านสัมพันธภาพ หมายถึง นักเรียนมีความสัมพันธ์ ที่ดีกับครูและเพื่อน ประเมินโดยใช้แบบประเมินความสุขในการเรียนรู้มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) และแบบบันทึกสะท้อนความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนมีลักษณะเป็นการบันทึกเชิงคุณภาพ แบบพรรณนาความ (Journal Writing)

นักเรียนระดับประถมศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนอนุบาลพระสมุทรเจดีย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

แนวคิด/ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

จากสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รหัสวิชา ท14101 ปีการศึกษา 2562 และผลการประเมินโดยสรุป พบว่า ความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองอยู่ในระดับต่ำ โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 57.10 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด คือ ร้อยละ 70 กล่าวคือมาตรฐาน ท 4.1 ตัวชี้วัด ป.4/5 แต่งบทร้อยกรองและคำขวัญ สารการเรียนรู้แกนกลาง เรื่อง คำคล้องจอง การแต่งกลอนสี่ และคำขวัญ โดยมาตรฐาน/ตัวชี้วัดนี้ อยู่ในระดับต่ำ (วัดและประเมินผลทางการศึกษา บริหารวิชาการ โรงเรียนอนุบาลพระสมุทระเจติย์, 2562) นอกจากนี้ คณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและครูวิชาการ จำนวน 6 คน ได้ทำการสนทนากลุ่มถึงประเด็นในเรื่อง การแต่งบทร้อยกรอง พบว่า นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2562 มีความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองอยู่ในระดับต่ำ โดยในปีการศึกษา 2563 นี้ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้เลื่อนชั้นเรียนขึ้นมาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จึงสมควรได้รับการพัฒนาความสามารถดังกล่าวในเรื่องต่าง ๆ ของบทเรียนหลักภาษาไทย จึงมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่านักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ควรใช้เรื่อง “การแต่งกาพย์ยานี 11” เพราะเป็นเรื่องที่พัฒนาต่อยอดมาจากเรื่อง คำคล้องจอง และการแต่งกลอนสี่ ของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความยากขึ้นของเนื้อหาเป็นลำดับ และเป็นพื้นฐานในการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง การแต่งกลอนสุภาพ (กลอนแปด) ในปีการศึกษาถัดไป อีกทั้งยังสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายให้กับนักเรียนได้หลายรูปแบบได้อีกด้วย

โดยปัญหาดังกล่าวนี้นักวิจัยจึงได้คิดค้นและสร้างสรรค์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ “คิด-ไม่-รู้” เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนานักเรียนในเรื่อง ความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองและความสุขในการเรียนรู้ รายวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ทั้งนี้ จากการศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นักวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามพัฒนาการคิดวิเคราะห์ (Marzano, 2001, pp. 58-59) เกมการศึกษา การเรียนปนเล่น (ทิศนา แคมมณี, 2543, น. 18) ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และ ดารณี คาวังนัง, 2545, น. 22) การเรียนแบบร่วมมือ (วัชรรา เล่าเรียนดี, 2545, น. 102) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาผสมผสานกับการเรียนการสอน (ผการัตน์ พุกกลิ่น, 2549, น. 8-9) และความสุขในการเรียนรู้นั้น จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนตื่นตัว สนุกสนาน ไม่เคร่งเครียด ผ่อนคลาย ผีการคิด และมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2555, น. 11)

กรอบแนวคิดการวิจัย

- แนวคิดทักษะการคิดวิเคราะห์	- แนวคิดเกมการศึกษา	- แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
- ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา	- แนวคิดสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ	- แนวคิดความสุขในการเรียนรู้

ตัวแปรต้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบคิด-ฝึก-รู้

STEP 1 คิด: การตั้งคำถามให้คิด

- การตั้งคำถามปลายเปิด	- การตั้งคำถามทบทวนความจำ	- การตั้งคำถามให้สังเกต
- การตั้งคำถามให้เปรียบเทียบ	- การตั้งคำถามคิดวิเคราะห์	

STEP 2 ฝึก: การหาคำตอบอย่างสร้างสรรค์

- เกมการศึกษา	- บทบาทสมมติ	- การสอนแบบสาธิต
- การใช้สื่อเทคโนโลยี	- กระบวนการกลุ่ม	- เหตุการณ์ปัจจุบัน/ข่าวสาร

STEP 3 รู้: การสะท้อนความรู้

- แผนภาพความคิด	- แผนภาพโครงเรื่อง	- สรุปความรู้หน้าชั้นเรียน
- ชิ้นงาน/ใบงาน แบบสร้างสรรค์	- ใช้เทคโนโลยีในการสรุปความรู้	

ตัวแปรตาม

1. ความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. ความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

แบบแผนการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ คิด-ฝึก-รู้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองและมีความสุขในการเรียนรู้ รายวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา” เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research Design) แบบการวิจัยแบบ A Pre – Experimental Design: The One Group Pretest – Posttest (Cohen, Manion, & Morrison, 2000: pp. 213-214)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ของโรงเรียนอนุบาลพระสมุทรเจดีย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีทั้งสิ้น 4 ห้องเรียน จำนวน 120 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ของโรงเรียนอนุบาลพระสมุทรเจดีย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ซึ่งการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2547, น. 131) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มด้วยการจับสลากจากจำนวน 4 ห้องเรียน คือ ป.5/1 ป.5/2 ป.5/3 และ ป.5/4 เนื่องจากโรงเรียนอนุบาลพระสมุทรเจดีย์มีการละความสามารถทางการเรียนรู้ของนักเรียนทุกห้องเรียน ทั้งนี้ นักเรียนทั้ง 4 ห้องเรียนนั้นจึงมีความทัดเทียมกัน สามารถเป็นกลุ่มตัวอย่างของประชากรได้อย่างสมบูรณ์

กลุ่มขยายผล

กลุ่มขยายผลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ของโรงเรียนอนุบาลพระสมุทรเจดีย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ซึ่งการได้มาของกลุ่มขยายผล ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2547, น. 131) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มด้วยการจับสลากจากจำนวน 4 ห้องเรียน คือ ป.5/1 ป.5/2 ป.5/3 และ ป.5/4 เนื่องจากโรงเรียนอนุบาลพระสมุทรเจดีย์มีการละความสามารถทางการเรียนรู้ของนักเรียนทุกห้องเรียน ทั้งนี้ นักเรียนทั้ง 4 ห้องเรียนนั้นจึงมีความทัดเทียมกัน สามารถเป็นกลุ่มตัวอย่างของประชากรได้อย่างสมบูรณ์

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ คิด-ไม่-รู้

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ 1) ความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง

2) ความสุขในการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ คิด-ไม่-รู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง รายวิชาภาษาไทย เรื่อง การแต่งกวีนิพนธ์ 11 ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ไม่-รู้ และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ไม่-รู้ เป็นแบบทดสอบแบบคู่ขนานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นแบบทดสอบประเภทปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 2 ฉบับ ฉบับละ 20 ข้อ ซึ่งใช้ทดสอบก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ไม่-รู้

จำนวน 1 ฉบับ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.67 – 1.00 แบบทดสอบปรนัยมีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.44 - 0.65 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.36 - 0.68 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.75 และทดสอบหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ จำนวน 1 ฉบับ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.67 – 1.00 แบบทดสอบปรนัยมีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.48 - 0.72 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.41 - 0.70 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.71 เวลาฉบับละ 40 นาที

3. แบบประเมินความสุขในการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มีองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณลักษณะ หมายถึง นักเรียนมีการใฝ่เรียนรู้ และเห็นคุณค่าในตนเอง 2) ด้านการเรียนรู้ หมายถึง นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ในบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และนำความรู้ไปปรับใช้ในสถานการณ์จริง และ 3) ด้านสัมพันธภาพ จำนวน 30 ข้อ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.67 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.65 (สุดหทัย รุจิรัตน์, 2558, น. 316-317)

4. แบบบันทึกสะท้อนความสุขในการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ มีลักษณะเป็นการเขียนบันทึกบันทึกเชิงคุณภาพแบบพรรณนาความ (Journal Writing)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง รายวิชาภาษาไทย เรื่อง การแต่งกาพย์ยานี 11 ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ (Pre-test) ซึ่งเป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 1 ฉบับ มี 20 ข้อ กำหนดเวลาในการทำแบบทดสอบ 40 นาที

2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ กับกลุ่มตัวอย่างจริง โดยใช้เนื้อหาในการสอน จำนวน 8 แผน แผนละ 2 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง

3. ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง รายวิชาภาษาไทย เรื่อง การแต่งกาพย์ยานี 11 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ เพื่อวัดความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง (Post-test) ซึ่งเป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 1 ฉบับ มี 20 ข้อ กำหนดเวลาในการทำแบบทดสอบ 40 นาที

4. ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างประเมินความสุขในการเรียนรู้หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 30 ข้อ มีองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณลักษณะ หมายถึง นักเรียนมีการใฝ่เรียนรู้ และเห็นคุณค่าในตนเอง 2) ด้านการเรียนรู้ หมายถึง นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ในบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และนำความรู้ไปปรับใช้ในสถานการณ์จริง และ 3) ด้านสัมพันธภาพ (สุดหทัย รุจิรัตน์, 2558, น. 316-317)

5. ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างบันทึกสะท้อนความสุขในการเรียนรู้หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ โดยให้นักเรียนเขียนเพื่อแสดงทัศนะ ความรู้สึก หรือสามารถวาดรูปภาพประกอบได้ โดยไม่ต้องเขียนชื่อและนามสกุลของนักเรียน ทั้งนี้เพื่อความปราศจากอคติต่อตัวบุคคลที่มีต่อครูผู้สอน มีลักษณะเป็นการบันทึกเชิงคุณภาพแบบพรรณนาความ (Journal Writing)

6. ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ โดยใช้เครื่องมือ 1) แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง รายวิชาภาษาไทย เรื่อง การแต่งกาพย์ยานี 11 3) แบบประเมินความสุขในการเรียนรู้ และ 4) แบบบันทึกสะท้อนความสุขในการเรียนรู้ กับกลุ่มขยายผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test) แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent) เพื่อเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ กับกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มขยายผล

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความสุขในการเรียนรู้ โดยนักเรียนเป็นผู้ประเมิน ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของความสุขในการเรียนรู้ตามเกณฑ์การแปลความหมายมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ท (Likert, 1932)

สรุปผลการวิจัย

1. ความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบ	จำนวน (N)	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	P
ก่อนเรียน	30	20	11.58	6.43	-12.82	0.00*
หลังเรียน	30	20	16.72	2.56		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความสุขในการเรียนรู้โดยนักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเองหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ ภาพรวมระดับความสุขในการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.88, S.D. = 0.26) เมื่อจำแนกการประเมินเป็นรายด้าน เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีระดับความสุขในการเรียนรู้ ลำดับที่ 1 อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.00, S.D. = 0.00) ลำดับที่ 2 คือ ด้านสัมพันธภาพ ($\bar{X}$ = 3.86, S.D. = 0.22) และลำดับที่ 3 คือ ด้านคุณลักษณะ ($\bar{X}$ = 3.78, S.D. = 0.58) ดังตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบระดับความสุขในการเรียนรู้หลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

ประเด็นการประเมิน ความสุขในการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	ลำดับที่
ด้านคุณลักษณะ	3.78	0.58	ระดับมาก	3
ด้านการเรียนรู้	4.00	0.00	ระดับมาก	1
ด้านสัมพันธภาพ	3.86	0.22	ระดับมาก	2
ภาพรวม	3.88	0.26	ระดับมาก	-

*มีนัยสำคัญที่ทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาความสุขในการเรียนรู้หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ ของกลุ่มขยายผล ด้วยแบบบันทึกสะท้อนความสุข โดยนำกระดาษเปล่าให้นักเรียนเขียนเพื่อแสดงทัศนคติ ความรู้สึก หรือสามารถวาดรูปประกอบได้โดยไม่ต้องเขียนชื่อและนามสกุลของนักเรียน ทั้งนี้ เพื่อความปราศจากอคติต่อตัวบุคคลที่มีต่อครูผู้สอน มีลักษณะเป็นการเขียนอนุทินบันทึกเชิงคุณภาพแบบพรรณนาความ (Journal Writing) ดังตัวอย่างที่นักเรียนได้บันทึกสะท้อนความสุข ดังนี้

- คุณครูโยทำให้เด็ก ๆ มีความสุข และชอบเรียนมากขึ้นในชั่วโมงภาษาไทย
- คุณครูสอนดี มีวินัย และชอบทำให้นักเรียนมีความสุข
- รู้สึกมีความสุข สนุกสนาน ได้รับความรู้มากมายที่คุณครูบอกสอนมาบางเรื่องที่เราที่มีสาระความรู้
- ครูโยเป็นครูที่สอนดี มีความเฮฮาสนุกสนาน และเวลามีปัญหาอะไรก็บอกครูโยได้
- ฉันชอบวิชาภาษาไทย เวลาเรียนจริงจังบ้าง บางทีก็ไม่สนใจ ฉันชอบเพราะเวลาเรียนสนุก
- ฯลฯ

3. ผลการขยายผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ พบว่า 1) ความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ความสุขในการเรียนรู้โดยนักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเองหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ อยู่ในระดับมาก ภาพรวมระดับความสุขในการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.29) เมื่อจำแนกการประเมินเป็นรายด้าน โดยเรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีระดับความสุขในการเรียนรู้ ลำดับที่ 1 คือ ด้านสัมพันธภาพ ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.18) ลำดับที่ 2 อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.24) และลำดับที่ 3 คือ ด้านคุณลักษณะ ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.47) ดังตาราง 3 และตาราง 4 ตามลำดับ ดังนี้

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มขยายผล

การทดสอบ	จำนวน (N)	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	P
ก่อนเรียน	30	20	12.26	5.84	-16.54	0.00*
หลังเรียน	30	20	17.52	3.76		

*มีนัยสำคัญที่ทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบระดับความสุขในการเรียนรู้หลังเรียนของกลุ่มขยายผล

ประเด็นการประเมิน ความสุขในการเรียนรู้		S.D.	แปลความหมาย	ลำดับที่
ด้านคุณลักษณะ	3.72	0.47	ระดับมาก	3
ด้านการเรียนรู้	3.84	0.24	ระดับมาก	2
ด้านสัมพันธภาพ	3.92	0.18	ระดับมาก	1
ภาพรวม	3.83	0.29	ระดับมาก	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาความสุขในการเรียนรู้หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ ของกลุ่มขยายผล ด้วยแบบบันทึกสะท้อนความสุข โดยนำกระดาษเปล่าให้นักเรียนเขียนเพื่อแสดงทัศนคติ ความรู้สึก หรือสามารถวาดรูปประกอบได้โดยไม่ต้องเขียนชื่อและนามสกุลของนักเรียน ทั้งนี้ เพื่อความปราศจากอคติต่อตัวบุคคลที่มีต่อครูผู้สอน มีลักษณะเป็นการเขียนอนุทินบันทึกเชิงคุณภาพแบบพรรณนาความ (Journal Writing) ดังตัวอย่างที่นักเรียนได้บันทึกสะท้อนความสุข ดังนี้

- ชอบ เพราะว่าครูโยชอบเล่นตลก ถ้าใครได้เรียนกับครูโยก็จะดีหน่อย เพราะว่าได้เกรดความรู้ที่ดี และมีแง่คิด ครูโยเป็นคนที่สอนดี มีความรู้
- สอนดี สนุก ตลก มีเรื่องเล่าตลอด เรียนกับครูโยไม่เครียด ไม่เหนื่อย พุดจาไพเราะ มีวินัย นิสัยดี น่ารัก มีความรับผิดชอบในการสอน
- ในการเรียน ครูโยจะให้งานที่น่าสนใจ ในเรื่องการสอน ครูโยมีวิธีการสอนที่แปลกใหม่
- ฯลฯ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองและสุขในการเรียนรู้ รายวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา” ผู้วิจัยมีประเด็นอภิปรายผลจากข้อค้นพบในการวิจัย ดังนี้

1. ความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ สูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ เนื่องจากการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของโรงเรียนอนุบาลพระสมุทรเจดีย์ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 2 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การแต่งกาพย์ยานี 11 มาตรฐาน ท 4.1 ตัวชี้วัด ป.5/6 แต่งบทร้อยกรอง สาระการเรียนรู้แกนกลาง เรื่อง การแต่งกาพย์ยานี 11 และวิเคราะห์ผู้เรียน

ศึกษาเอกสาร หนังสือ วารสาร วิเคราะห์เนื้อหา ขอบข่าย คำอธิบายรายวิชา จากหลักสูตร แบบเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เรียนปนเล่น เกมการศึกษา การเรียนแบบร่วมมือ ทฤษฎี พัฒนาการทางสติปัญญา และความสุขในการเรียนรู้ โดยได้นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ จำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านวัด และประเมินผล ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 ท่าน พิจารณาความถูกต้องของแผนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ครูจะเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนไปเป็นผู้สนับสนุน การสอนแทน (Facilitator) โดยเป็นบุคลากรวิชาชีพ (Professional) ซึ่งทำหน้าที่จัดกระบวนการที่สามารถ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้โดยสะดวก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2544, น. 196)

ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ฝึก-รู้ คือ รูปแบบการจัดการเรียนการสอน รายวิชาภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพมุ่งพัฒนาความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียน ซึ่งกำหนดขั้นตอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นคิด คือ การตั้งคำถามให้คิด 2) ขั้นฝึก คือ การหาคำตอบ อย่างสร้างสรรค์ และ 3) ขั้นรู้ คือ การสะท้อนรู้ โดยมีเทคนิคย่อยในแต่ละระดับขั้น ซึ่งครูผู้สอนสามารถเลือกใช้ เทคนิคย่อยได้ตามความเหมาะสมของกิจกรรม อาจใช้เทคนิคใดเทคนิคหนึ่งในแต่ละขั้น หรือแม้แต่การผสมผสาน บูรณาการหลายเทคนิคเข้าด้วยกันแต่ต้องเป็นเทคนิคที่อยู่ในระดับขั้นเดียวกันเท่านั้น ซึ่งการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ฝึก-รู้ เป็นนวัตกรรมที่ไม่มีผู้วิจัยคนใดเคยคิดมาก่อนและเป็นนวัตกรรมที่แปลกใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สุมณ อมรวิวัฒน์ (2541, น. 8) ได้กล่าวถึง การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียน การสอนของครูเพื่อให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความสุข และสนุกในการเรียน ครูต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและ วิธีการในการจัดกิจกรรมการสอน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณภาพการเรียนการสอน

2. ความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ฝึก-รู้ อยู่ในระดับมาก ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า ความสุขในการเรียนรู้โดยนักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ฝึก-รู้ ภาพรวมระดับความสุขในการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกการประเมินเป็นรายด้าน โดยเรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มี ระดับความสุขในการเรียนรู้ ลำดับที่ 1 คือ ด้านการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านสัมพันธภาพ และด้านคุณลักษณะ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ เนื่องจากนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนและครู เป็นเพราะ นักเรียนชอบทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน เกิดความสนุกสนาน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อีกทั้ง นักเรียนรู้สึกได้รับความรักและความเมตตาจากครู ได้รับความช่วยเหลือเมื่อนักเรียนมีปัญหา ทำให้นักเรียน เกิดความสุขในการเรียนรู้ สอดคล้องกับนักการศึกษาหลายท่านที่กล่าวไว้ว่า นักเรียนปรับตัว เข้ากับเพื่อนได้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน พร้อมให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมของ ชั้นเรียน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงาน ยอมรับความแตกต่างระหว่างนักเรียนด้วยกัน นักเรียนรู้สึกว่า ครูมีความรัก ความเมตตา จริงใจ และอ่อนโยนต่อตน ให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือ ยิ้มแย้ม แจ่มใสเป็นมิตรกับนักเรียน ให้ความสนใจนักเรียนเวลาปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย มีความเป็นกันเองกับนักเรียน เอาใจใส่นักเรียนอย่างทั่วถึง นักเรียนมีความรู้สึกสนุกที่ได้ทำกิจกรรมที่หลากหลายในขณะที่เรียน พอใจที่ครู ให้ออกาสนักเรียนได้แสดงความสามารถ เห็นประโยชน์จากการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สามารถ

นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีความรู้สึกพอใจที่ทราบผลการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของตน สอดคล้องกับ นักการศึกษาหลายท่านที่กล่าวไว้ว่า นักเรียนรู้สึกสนุกสนานกับกิจกรรมที่ปฏิบัติ มีความกระตือรือร้น ในการทำกิจกรรม สนใจและตั้งใจเรียน นักเรียนรู้สึกว่าสิ่งที่เรียนรู้ไม่สูญเปล่า สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ครูใช้สื่อประกอบการสอน จัดบรรยากาศในชั้นเรียนผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับ สถานการณ์และสิ่งแวดล้อมได้ (UNESCO, 2007) เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ สุธทัย รุจิรัตน์ (2558, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการเสริมพลังเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมการเรียนรู้ อย่างมีความสุขของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมการเรียนรู้ อย่างมีความสุขของนักเรียน 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ โดยการเรียนรู้อย่างมีความสุข ของนักเรียนใน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านคุณลักษณะ ด้านการเรียนรู้ และด้านสัมพันธภาพ รูปแบบการเสริมพลัง เพื่อสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนระดับประถมศึกษา ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีคุณภาพ

3. กลุ่มขยายผลด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ หลังเรียนมีความสามารถในการ แต่งบทร้อยกรองสูงกว่าก่อนเรียน และความสุขในการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า 1) ความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ สูงกว่าก่อน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ความสุข ในการเรียนรู้โดยนักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเองหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ อยู่ในระดับมาก ภาพรวมระดับความสุขในการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกการประเมินเป็นรายด้าน โดยเรียง คะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีระดับความสุขในการเรียนรู้ ลำดับที่ 1 คือ ด้านสัมพันธภาพ รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้ และด้านคุณลักษณะ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ เนื่องจากผู้วิจัย ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-ใฝ่-รู้ ตรงตามแผนการสอนทุกประการ ผลที่ออกมาค่อนข้าง สอดคล้องกับการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตภรณ์ คำมล (2558, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านการแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์ยานี ของผู้เรียน ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวสมองเป็นฐาน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานีของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวสมองเป็นฐานหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ วราภรณ์ ศรีกระรัตน์ (2563, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง ตาม รูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์ ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบ ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนเรียน อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-เฝ-รู้ มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ทำให้ความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน หรือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สามารถนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-เฝ-รู้ ไปใช้เสริมพลัง เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนในระดับ ชั้นประถมศึกษา โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยสนับสนุน ที่ผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญของรูปแบบ และให้การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ และเป็นการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ของครู โดยครูมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน

1.2 ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-เฝ-รู้ โดยบูรณาการร่วมกับวิชาอื่น ๆ ให้มีความสอดคล้องทางด้านเนื้อหาและเหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้มีความหลากหลายทางด้านความคิดและ การทำกิจกรรมมากยิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะทางด้านความคิดที่หลากหลายและนำไปสู่การพัฒนา ทางด้านความคิดและการเขียนงานบทร้อยกรองที่สร้างสรรค์

1.3 ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ คิด-เฝ-รู้ อย่างสม่ำเสมอเพื่อฝึกทักษะ ทางด้านความคิดสร้างสรรค์ และมีการกำหนดระยะเวลาที่เพียงพอต่อการทำกิจกรรมที่มีความต่อเนื่องในเนื้อหาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกความสามารถด้านการแต่งบทร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ที่มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการแต่ง บทร้อยกรองในระดับที่สูงขึ้น เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอนสุภาพ เป็นต้น

2.2 ควรมีการนำแนวคิดอื่น ๆ ในการพัฒนาความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน เช่น การสอนโดยใช้รูปแบบพหุปัญญา การสอนโดยใช้รูปแบบนีโอฮิวแมนนิส การสอนโดยใช้รูปแบบ การวิจัยเป็นฐาน เป็นต้น

2.3 ควรมีการทำการวิจัยในระเบียบวิธีวิทยาการวิจัยหลากหลายรูปแบบมากขึ้น เพื่อให้ได้ซึ่งข้อมูล ของการพัฒนาสารสนเทศที่มีคุณภาพ เช่น การวิจัยแบบวิจัยและพัฒนา การวิจัยแบบผสม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ทิศนา ขัมมณี. (2543). *หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามวิถีชีวิตไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญเหลือ ใจโม. (2555). *การแต่งคำประพันธ์*. พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปฤษฎา แจ่มแจ้ง. (2554). *การพัฒนาทักษะการแต่งคำประพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ชุด การสอนการแต่งคำประพันธ์ตามแนววิถีจัดการเรียนรู้ (4MAT)*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- ผการัตน์ พุกกลิ่น. (2549). การพัฒนาชุดฝึกอบรม วิชาวัตกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัตถกรณ์ คำกมล. (2558). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านการแต่งคาบประพันธ์ประเภทกาพย์ยานี ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวสมองเป็นฐาน. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วราภรณ์ ศรีกระรัตน. (2563). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองตามรูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์ ร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปริญญาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2545). เทคนิคการจัดการสอนและการนิเทศ. โครงการส่งเสริมการผลิตตำราและเอกสารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- วัดและประเมินผลทางการศึกษา. (2562). รายงานการประเมินผลมาตรฐานและตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนอนุบาลพระสมุทรเจดีย์ ปีการศึกษา 2562. สมุทรปราการ: งานบริหารวิชาการ โรงเรียนอนุบาลพระสมุทรเจดีย์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2555). พลังการเรียนรู้ในกระบวนทัศน์ใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: เอสอาร์พรินติ้ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2544). การจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนการเรียนรู้.
- ศิริกาญจน์ โกสมุทร และ ดารณี คาวังนิง. (2545). สอนให้เด็กคิดเป็น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เมธิพิส.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2547). สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี. (2529). การพัฒนานวัตกรรมเสริมทักษะการเรียนการสอนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สุทธัย รุจิรัตน์. (2558). รูปแบบการเสริมพลังเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนระดับประถมศึกษา. ปริญญาศึกษาศาสตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุนน อมรวีวัฒน์. (2541). ทำไมต้องปฏิรูปการเรียนรู้: การปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวคิด 5 ทฤษฎี. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: หจก. ไอเดีย สแควร์.
- สุปราณี นาคราช. (2547). การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนร้อยกรอง กาพย์สุรางคนางค์ 28 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบ้านทวน จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อนัญญา อ่อนพุทธา. (2554). *การสร้างแบบฝึกทักษะ เรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล เทศบาลนครเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.*

Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2000). *Research methods in education*. (5th ed.). London: Rutledge.

Likert, R.A., (1932). *Technique for the Measurement of Attitudes*. Arch.

Marzano, Robert J. (2001). *Designing a New Taxonomy of Educational Objectives*. California: Corwin Press, Inc.

UNESCO. (2007). *Education for Sustainable Development: Linking Learning and Happiness*.
Bangkok: UNESCO Bangkok.